

BÁRDOS PÁL

ÉGIGÉRŐ
NYÁRI ESŐ

(II. rész)

Mikor az apja benyitott, vágni lehetett a füstöt. A padló csupa hamu, Csita sose talált bele a hamutartóba. Az öreg egyenesen az ablakhoz ment, kinyitotta. — A fene a doktor urakat. De büdöset csináltak.

Csita szolgálatkészen felugrott, Pásztor elvtárs nagy ember, vele nem lehet gatyázni, mint a faterral. Még az asztalkán is próbálta a tenyerével öszszébb rántani a hamut.

— Korán jöttél, Apa.

— Kicsit korábban. Zavarok?

— Már hogy tetszene zavarni — vigyorgott Csita —, csak zenét hallgattunk.

— Bartók, ugye?

— Bartók. Zene húros-, ütőhangszerekre és celestára.

— Lecsendesíthetnétek. Nagyon bömböl.

András kikapcsolta a lemezjátszót, tasakba csúsztatta a lemezt.

— Leveszem... ügyis másodszer hallgattuk.

— Biztos mást tetszik szeretni — készségeskedett Csita. — Valami jó kis operettet.

— Én nem érek rá gramfonozni, mint a doktor urak —, mondta Pásztor, és leült szemben a díványra. — Tőlem hallgathatjátok, csak egy kicsit csöndesebben.

Andrást bosszantotta Csita gúnyos mosolygása, ahogy kajánul bólogatott. Mit pózol egy ilyen botfűlű? Nem állta meg, hogy rendre ne utasítsa. — Ne vigyorgj. Ha nem tudnád, a legjobb lemezeket Apától kaptam. A Schönberget meg a Stravinskyt Párizsból hozta.

— Nem azért... — védekezett volna a kis vörös, de Pásztor leintette.

— A táskámban van egy üveg... Ha valamelyik doktor úr kinyitná, megihatjuk.

Ismerős pillantás, gyermekkorában is így mosolygott az apja, s a táskában mindig volt valami. Hol játék, hol cukor, hol más. Sose adta oda, neki kellett kivenni. Apa legtöbbször meg se várta a köszönömöt. Elmúlt a cukorajándék ideje, elmúlt a játék, meccsjegy, cirkuszjegy, moziyjegy ideje, de megmaradt, ugyanúgy megmaradt az ismerős mosolygás Apa szája körül.

— Ez igen — bontogatta a papírt. — Ezt nevezem. Milyen bor ez?

— Bolgár. Ajándék. A küldöttségtől kaptam. Gondoltam, megisszuk.

— Nagy gondolat. Az ilyen bort szeretem a legjobban — csettintett Csita, és hozta a poharakat. — Az ilyen potyabort.

Koccintottak.

— Hogy ízlik, doktor urak?

— Emberbe való. Csak Pásztoréknál összementek a poharak.

Az öreg nevetett, és újra töltött. Kényelmesen hátradőlt a széken, ropogtatta derekát. — Nehéz napom volt. Irigyellek benneteket. Nektek azért csak

jó dolgokat van. Más ember halálra futkossa magát, ti meg máris úgy éltek, mint Marci Hevesen. Pedig még kész se vagytok.

András elébe tolta a cigarettás dobozt. — Épp ez a baj... kész se vagyunk...

— Örülj neki. Hová sietsz? Sose lesz többet ilyen jó dolgod. Igaz-e, István?

— Tessék csak Csitát mondani, mint azelőtt. Mindenki így hív, én is így szoktam meg.

— Nem úgy van az. Maholnap orvosok lesztek. Őszintén szólva, irigyellek is benneteket. Nálunk most sokan járnak egyetemre... persze jogászok... Nekem nem az a dr. kellene a nevem elé, mint nekik, dehogyis. Én mindig szerettem volna orvos lenni. Úlni a beteg mellett, fogni a pulzusát, és megmenteni az életét. Mindig úgy éreztem, ez a legszebb dolog a világon.

András is így képzelte régebben. Úlni a beteg ágya mellett, és megmenteni az életét. De hát azóta nagyon sokat injekciózta az egereket a klinikán. — Ez valamikor régen lehetett... A romantikus orvos, aki életet ment... Hol van az már... Ilyen ma már nincs.

— Mi az, hogy nincs?

— Nincs ilyen. A rutinbajra rutinorvosságot kell adni, és kész. Ha pedig komplikáció van, úgyis tehetetlen vagy, be kell küldeni a klinikára. Mondjuk, ott kitenyészik a kórokozót, elkezdik a rezisztenciavizsgálatot. Aztán hús egeret kétfelé osztanak, tízet beoltanak, tízet nem, mire rájönnek valamire; addigra a beteg vígan kísétál, vagy belehal. Azért a kísérletet végig kell csinálni, pénz van benne, műszer, idő, anyag. Oltják meg boncolják az egereket, tízet, százat, ezret, s nem tehetetlen, hogy kijön az egészségből a húszsoros publikáció. Később előfordulhat másutt hasonló betegség, ott hasznát vehetik, ha olvasták a cikket és eszükbe jut az eset.

Pásztor figyelmesen hallgatta a fiát, még a cigarettáról is megfeledkezett. Csita nyújtotta felé a tálcát, le ne essen a hosszúra nőtt hamu. — Nem látod ezt nagyon borúsán? — kérdezte. — Nem attól függ ez, ki milyen tehetséges?

András fölállt és le-föl járkált a szobában. Mindig hálás volt az alkalomért, ha arról beszélhetett, ami foglalkoztatta. — Nem látom borúsán. Reálisan látom, ahogy van. Valaha tehetséggel és szorgalommal sokra lehetett vinni, de mi volt az orvos tehetsége? A józan esze. Észrevenni valamit, amit más még nem vett észre. Ma már a józan ész kevés az üdvösséghez. A legmodernebb műszer adja a legjobb eredményt. Csakhogy aki tudja a modern metodikát, az nem érti, mire kell, aki meg a problémákat látja, sose tanulja meg az újabb meg újabb metodikát. Egy nemzedék... Egész orvosgeneráció... az persze most is hoz eredményt. De hogy ki mit csinált? Azt az isten se tartja számon.

— Ez így van? — kérdezte az öreg.

— Tessék nyugodtan elhinni — mondta Csita —, Andris nagy fej. Nyilván megy a klinikára, ott ellesz valahogy. De tessék elképzelni, én egész életemben azt fogom méricskélni, mennyire van a kút a klozettól. Ha ugyan eljutok odáig.

— Ez csak olyan fiatalos lázadozás.

Minden családban van egy díszes óra. Talán valamikor járt, de az régen lehetett. Manapság karórán nézik az időt. Azért a díszes órák ott maradhattak a főhelyen, sublóton, vagy a szekrény tetején. Pásztoréknál is volt díszóra. Régen kakukkolt is, de a kakukk elveszett belőle. A mutatók megvoltak. Évek óta háromnegyed tizenegyet mutattak, évek óta.

— Ez nem lázadozás, ezek tények. Nincs romantika. És talán nem is hiányzik.

— Értelek én téged, Andris. Próbáld te is megérteni, amit mondok. Nekem semmi kifogásom ellened, sose volt okom rá. És mégis. Ti mindnyájan olyan furcsák vagytok. Mások, mint mi voltunk. Negyvenkilencben azt mondták nekem, te fogod államosítani a gyógyszergyárat. Még aszpirint se sokat láttam életemben. Mentem és megcsináltam. Mi lett volna, ha akkor azon törom a fejem, mi ebből az én érdemem és mi a generációmé. Nem, öregem, mi csináltunk valamit, nem pedig a nyugati kocsikat bámultuk naphosszat.

András hátat fordított a díszórának. — Dózsától a fölszabadulásig az összes haladó hagyományunkkal se lehet meggyógyítani az influenzát, vagy kidobni egy perforált vakbelet.

Az öregebb Pásztor újratöltötte a poharakat. — Azért igyunk is. Én nem értek az orvostudományhoz, te nem értesz a politikához. Így nehéz vitatkozni.

— Ez nem politikai kérdés — hajtotta le András a borát. — Csak te csinálsz belőle politikát. És ne mondd nekem, hogy ilyenek vagyunk, meg olyanok vagyunk. A fene tudja, milyenek vagyunk. Egyáltalán milyenek lehetünk? Az nemcsak tőlünk függ. Másoktól is függ az. A pozíciókban ülőktől. A nagy fizetésű manuszoktól. Az öreg harcosoktól és frontkatonáktól. Akik a maguk képére és nem a mi vágyaink szerint rendeznék be a világot. Még te is háborgsz, ha egy fiatalember megbámulja a jó kocsikat, pedig te benne ülsz abban a kocsiiban, abban furikázol, eszed ágában sincs kiszállni belőle.

— Nekem a kocsi a munkámhoz kell. Egyébként elég sokat vittelek vele iskolába. Nagyon szeretted furikázni, és ha nem tévedek, az oszfálytársaid irigyeltek is. Rosszul emlékszem?

— Ajjaj — mondta Csita, aki már régen nem értette, miről van szó. — Én irigyeltem a legjobban. Persze engem talicskán se toltak soha.

András félrehúzta a függönyt. A késő délutáni napfény át- meg átbujkált hajszájai között, s ferde porcsík fénylett körülötte. Az apja lefelé fordította az üveget. — Ezt megittuk. Egészségünkre — mondta, és indult kifelé. Az ajtóból még visszaszólt. — Te András, ki vert meg téged a héten?

— Fontos ez?

— Egyáltalán nem fontos. Lány miatt?

— Lány miatt.

— Akkor jó. Lány miatt érdemes. Máskor azért ne hagyd magad.

— Most se hagytam.

— Jól van, fiam. De azért vigyázz magadra.

— Nem kell engem félteni.

— Azt te nem tudhatod... Azt csak akkor tudod meg, ha neked is lesz gyereked... — mondta Pásztor, és behúzta maga után az ajtót.

Csita halkán fütttyentett. — Állati, milyen klassz faterod van, öregem... Faterben még nem láttam ilyen belevalót.

— Szeretsz tartozni? — kérdezte Andris gyorsan. — Szeretsz sokkal tartozni, nagyon sokkal?

Csita elröhögte magát. — Jól adod. Ki az a hülye, aki nekem kölcsönad valamit?

A díszórán még mindig háromnegyed tizenegy volt, már évek óta háromnegyed tizenegy volt. András hirtelen úgy érezte, ez kibírhatatlan, és fél négyre tekerte a mutatókat. Egyébként közép-európai idő szerint hat óra múlt tíz perccel és néhány másodperccel.

*

— Azt szeretem benned — mondta Andris —, hogy egészen más vagy, mint a többiek.

Mari tükröt vett elő, belebámult. — Most jó a frizurám. Ennyi az egész. Pedig szabadságon van a fodrászom. Ezt a tanuló csinálta. — Forgatta a tükröt, figyelmesen nézegette. — Tényleg jó. Szeretted így a hajamat? Andris belecsókolt a puha kontyba, de a lány elhúzódott tőle. — Ne vacakolj. Egyszer van jó frizurám, te meg összeborzolod. Aztán nem fogok tetszeni...

András mosolyogva rázta a fejét. — Azon semmi se múlik... Nem a fodrászodat szeretem én meg a tupírozott kontyodat.

— Tudjátok is ti, mit szerettek — legyintett Mari, és egy ablak üvegén is megnézte magát. — Határozottan jó... annak a kislánynak nagyon ügyes keze van. — Aztán megkérdezte: — Akarod látni, hogy nyílnak ki reggel a virágok? — Pózba állt, s két fölemelt, könyökben hajtott karját lassan szétnyitotta. Sétapálcás öregúr bámult rá meglepetten, a lány szeme közé nevetett és grimaszolva elszaladt. Andris alig érte utol.

— Nagyon szeretted megbotránkoztatni az embereket.

— Ugyan már... Nem láttad, hogy nézett azzal a bögöly szemével? Az ilyen sose látott virágot kinyílni reggel. Az ilyen csak azt tudja, nem szabad köpni az utcán. De figyelj meg, ha egyedül van, körülnéz, aztán nagyot harákol és odaköp a legszebb gesztenyefa tövébe. Minek nézi az ilyen csipás szemű a mellemet? Piszkos leszek tőle.

— Megszokhattad, hogy néznek. Ez a művészeted.

A lány megállt, két kézre fogta András fejét, és nem törődve a járókelőkel, belecsókolt a szájába. — Édes fiú vagy... De ne mondj ilyeneket. Művészetem? Mi az én művészetem? Tudod, mit csináltam délelőtt?

— Fogalmam sincs.

— Kimostam három férfi mocskos holmiját, míg az apám ivott valahol, a két bátyám meg trógerolt a vasúton. Tudod te, mi az, szénport kimosni valamiből? És nincs érte köszönöm. Mossak rájuk, takarítsak, főzök, meg kölcsönözsem a pénzem sohamenemadomig. Csak egyszer már megszabadulnék tőlük. Ha a mosóteknő mellé állok, mindig szeretnék meghalni.

— Miért foglalkozol te a halállal?

— Ő foglalkozik velem. Csak nagyon gyáva vagyok.

— Nem tart már soká — mondta Andris. — Én megszabadítlak tőlük.

— Mondtam, hogy édes fiú vagy, és egy nagy számár. Tudod, mit kellene csinálni?

— Félek az ötleteidről. Mit kellene csinálni?

— Utánamenni az öregnek, és kilesni, mikor köp a gesztenyefa tövére... Ismerem a fajtáját... Vasalt nadrág, sétabot, fehér ing... aztán óvatosan körülnéz és nagyot köp az utcán, ha senki se látja.

Sokat mentek együtt a gesztenyefák közt. Nemcsak beszélni, hallgatni is tudtak együtt.

... A kis fehér falú ház Zselazova Wolában... mit tud a fal arról, hogy Chopin ott született? Örökre ott kellett volna maradni, ülni az utat szegélyező köveken, hallgatni a házból a zongorasózt. A fák, a fahíd, fölötte szomorúfűz... oda még visszamegyünk...

— Ugye, még visszamegyünk Zselazova Wolába?

— Hová?

— Nem emlékszel? Chopin szülőháza, ahol a hangversenyt hallgattuk.

— Persze. Emlékszem.

... Visszamenni? Kár lenne. Szép volt, szép, de hát elmúlt. Úgyse ugyanaz már a ház, mi se vagyunk ugyanazok... Az csak egy nagyon rövid perc volt, mikor megölelt ott a fehér köveken... Ami szép, abból emlék lesz, de az emlék nem sokat ér. Még Zselazova Wolában sincs mindennap hangverseny...

De mosni mindennap kell... Kiázott a bőröm, csípi a szappan... A krémem is elfogyott. Milyen szépen beszélt... Hogy lelkesedett... Én sose tudtam szavakkal kifejezni magam... Szépet mondanék, és marhaság sül ki belőle... Táncolni könnyebb, de azt meg ki érti meg?

— Tudod, hogy akkor nagyon imponáltál nekem? Meglepett, milyen szépen beszélsz a zenéről. Micsoda okos fiú, mondtam magamban, eleinte nagyon szó-
rakoztató voltál...

— Megváltottam?

— Nem, dehogya. Most is okos vagy... Csak ez egy idő után cseppet se
szórakoztató... Minek mindig okosnak lenni?

— Azt hittem, dicsérsz...

— Tévedtél.

Locsolóautó ment el mellettük. Lábuknál porzott a víz, hátraléptek előle.
Fönn a nyeregben vigyorgott a kezelőfiú.

— Azért oda még visszamegyünk...

... Be kell fejeznem... Minél előbb, annál jobb... Andris jó fiú, édes
fiú... de hát mit ér ez... Semmit se ér. Az a lengyel út tényleg gyönyörű
volt, vele volt szép... de semmi értelme az egésznek. Napról napra jobban
belezavarodunk. Azt hiszi, szeret engem... De nem engem... Azt szereti, akít
kitalált, akinek engem lát... Mit tudja ő, ki vagyok, mi vagyok. Honnan is
tudná, ha én se tudom... Jaj de szorít... Mindig csak menne, menne... Már
leszakad a lábam...

— Andriská, nem ülnénk le valahol?

— Unatkozol?

— Bolond vagy... szorít a cipő... ugye, nem haragszol?

— Dehogyis... — mondta a fiú. — Csak én a világ végéig is elmennék
veled...

Nyilván nincs nála két kávéra való pénz — gondolta a lány, és hirtelen
ötlettel lerúgta a cipőt.

— Jaj, de jó...

A magas sarkak nélkül nagyon kicsi lett. Aggódva nézett fel a fiúra. —
Mezítláb megyek... Nem haragszol?

Mari mellett minden megszépült, a beépítetlen foghív a házak között lu-
gassá zöldült, a piszkos víz a kövek közt visszaverte a napsugarat. Minden-
kivel megeshet, hogy hosszan elnyúló orgonabugást hall, pedig csak a szél
jár néhány csenevész fa ritka ágboga közt.

*

— Apám! — mondta Mari, és megállt a vasalásban. — Apám, megkérhetem
valamire?

Az öreg hanyatt feküdt a sezlonon, karja a feje alatt, bámulta a repedé-
seket a falon. — Mi kell?

— Szépen kérem, ne igyon ma többet.

— Te Mari... mennyivel tartozom neked?

— Ez most nem fontos.

— Mégis... Mennyivel?

— Háromezer-nyolcszáz... de ez most nem fontos.

Az öreg nyögve kelt föl, nagyot ivott a kantafedőből, aztán visszafeküdt.
— Az adósság mindig adósság... Most megadom.

Mari dühösen rángatta a vasalót, férfiinggel nehezen boldogult. Az anyjá-
nak könnyebben ment, pedig az faszénnel vergődött, az ajtó előtt lóbálta so-
káig, amíg lángra lobbant. — Megadja... Ugyan miből?

— Lesz miből. Most lesz miből. Tudod, mit szereztem? Bontástéglát... Meg lécet... Egy egész aranybánya... Úgy átvertem a bumburnyák parasztot, hogy nyitva maradt a szája. Aranybánya, tisztára aranybánya.

Apa üzletei, szent isten, hogy hittem kiskoromban apa üzleteiben. Mikor papírforgót csinált piacra, vagy a sorban állások cukorért, mikor Szabad Európáké áremelést jósoáltak... és a másfél hold, amin kapáltuk a kukoricát, esupa vér lett a tenyerem, és beleesett a tagosításba az egész. Anyu titokzatos mosolya... apátok töri a fejét... csendben legyetek, apátok alkuszik... Pedig rövid alku, hosszú áldomás, mindig egy lett a vége... mindig bor lett a vége... Az nem lehet, hogy valakinek sose legyen szerencséje... Apa üzletei...

— A bumburnyák... az se tudta, milyen érték a téglá... a marha paraszt... most megadom a pénzt... bízzál csak bennem... egyszer lent, egyszer fent... ilyen az élet.

— Apa, ma ne igyon többet. Vendégem lesz.

— Vendég... Nagyon helyes. Szeretem én a vendégeket... Hozok bort is. Lesz pénzem elég, meglátod, nincs még egy olyan aranybánya, mint a bontástéglá.

Mari kihúzta a dugót, végre készen lett. Kiegyenesítette fájo hátát, az asztal egyik felén meg két hokkedlin magasodott a vasalt holmi, maradt ugyan holnapra is, de hát készen a legszükségesebb. Idegesen pillantott az órára, hisz még minden a feje tetején... egész délelőtt takarított, még sincs semmi látszat. Már nem térhetett ki András sürgető kérése elől, s akkor inkább ide jöjjön, mint őt mutassa be annak a főkáder apjának.

— A bor fölösleges. Kávét főzök. Van itthon?

— Ne félj, senki se bántja a kávédat.

A lány a vasalópokrócot hajtotta össze, afölött nézett a sezlón felé. — Hogyne... mióta darálva veszem... mert a babkávét mindig bezabálta ez a két éhenkórász... Rémes, ezek mit tudnak összezabálni...

— A trógermunkához zabálni muszáj... — mondta megfellebbezhetetlenül az öreg —, meg muszáj piálni... A pálinka adja az erőt.

— Maga nem trógerol... minek iszik annyit?

— Már megint kezded?

— Semmit se kezdek — mondta Mari, és felnyalábolt egy halom ruhát. — Úgyis hiába.

— Nekem gyógyszer az ital — méltatlankodott az öreg. — Más patikába hordja a pénzt. Mikor látott engem orvos, na mondd, mikor?

Olyan sokszor beszéltek már erről, s oly pontosan ugyanezekkel a szavakkal, hogy Mari legszívesebben földhöz csapta volna a fehér ágyneműt. De az is az ő baja lett volna, így inkább bevitte a szobába. Onnan szölt át. — Egy fiú jön. Jó barátom. Legyen vele kedves.

— Hadd jöjjön, ha jó magyar gyerek. De mégis... nem kellene egy liter... csak egy literke, ha már vendég... Meg kell adni a módját... El is megyek érte, ha akarod.

A lány újra fordult egy nyaláb ruhával, uram isten, fél négy, soha sem lesz vége. — Apám, értsen már meg... A két bolond bátyám megverte... Pedig jó barátom... Legalább maga legyen észnél... Ez nem inni jön.

— Megverték? Azt mondd, megverték? — Az öreg fölállt, papucsá után keresgélt. — Miért verték meg?

— Mert hazakísért. Mennyit könyörögtem magának, tartsa féken őket!

— Bírok én velük? — méltatlankodott az öreg. — Talán énrám hallgatnak? Nem tisztelik ezek a tulajdon apjukat se.

– Ugyan apám, mit tiszteljenek magán?

– Te is így beszélsz. Marikám, kislányom, legalább te ne beszélj így. Te tudod, te biztos tudod, hogy ki vagyok én.

Mari az apja szétterpedt ujjú, bütykös lábára pillantott, ahogy toporgott a hideg padlón, s az asztal alól odarúgta a hiányzó papucsot. – Én aztán tudom.

– Te rendes lány vagy, de nem is bánod meg. Tudod, milyen az élet. Egyszer fönt, egyszer lent. Leszek én még valaki. Akkor majd meglátod... De ez a két tróger nem a fiam... Semmit se kapnak... semmit. Mikor elvitte őket a razzia, mondtam is a hekusoknak, pofozzák össze őket... Én nem bírok velük... Csak pofozzák nyugodtan...

– Még ez is – sóhajtott Mari. – Mikor volt ez?

– Vagy két hete.

– Mit csináltak?

– Verekedtek. Hát istenem, nagy volt a nyomás... megesisik az ilyesmi... Mit akar tőled ez a vendég?

– Semmit se akar. – A lány nagy veszekedésekkel csikart ki némi látszafüggetlenséget a családtól, s nem volt hajlandó részletekkel szolgálni. Mit is mondott volna? – Pásztor Andrásnak hívják, és jó barátom. Nem szeretném, ha részegen cirkuszolna, amíg itt van. Ennyi az egész.

Az öreg rágyújtott. – Azt mondd, Pásztor?

– Pásztor András. Egyetemista.

– Annak a Pásztornak...

– Annak a fia...

Az öreg lehajolt, félig tele pálinkásüveget vett ki a szolon alól. Hóna alá csapta. – Lefekszem. Lefekszem a szobában... Ne félj, nem jövök elő.

– Ne szekáljon... Maradhat nyugodtan, minket nem zavar.

Az öreg mondott volna még valamit, de meggondolta magát, és hóna alatt az üveggel bement a szobába. Onnan kiabált vissza. – Bánom is én... Jöhet tőlem a Jehova is, csak engem ne zavarjatok... Engem mindenki hagyjon békén.

Mari nézett utána, és arra gondolt, talán ez lesz a legjobb. Hadd aludjon, úgyse sok vizet zavar, ha meg alszik, végképp semmi baj se lehet. Két ormóttan bakancs a küszöb mellett, mindenem áll a por, s neki még át is kell öltöznie. Az asztal fölött kapálódzó legyekkel teleragadva forgott, lengett a huzatban a légyapír.

*

Csita megjáratta az új cipőjét. Ha nem is az az originál olasz a csomagból, de menő topán. A presszóban aztán összeakadt egy évfolyamtársnőjével, meg annak a mamájával. A kollegina sokkal vidámabb szokott lenni, most feszélyezte a mama jelenléte. Azért a cipőt megbámulta.

– Egész jó – mondta. – Sárga, de jó.

Csak a mama volt elégedetlen vele. – Nem értem magukat, fiatalokat. Nem szorít az ilyen hegyes orr? Biztos kényelmetlen...

– Cseppet se – tiltakozott Csita. – Cseppet se. Míg csak kirakatban láttam, én is féltem, hogy szűk lesz. Mondtam is a kiszolgálónőnek, nem csinál az ilyen tyúkszemet? Ő csak nevetett, ugyan kérem, mondta, fél Olaszország ilyenben jár. A többi mezítláb. De mezítláb se ilyen kényelmes. Ez egy prima cipő... Hát jó, mondom, próbáljuk föl. Hozta a kanalat, egyből belecsúszott a lábam. És nem is szorít.

A mama közismert orákulum, ő mindig óv és figyelmeztet. Már többször igaza lett. Most is oktatóan emelte az ujját. – Nono. Viselvé válik.

Nem jó ezt elkiabálni. Meglátjuk, mit mond pár nap múlva... — Aztán hirtelen átcsapott másik szakterületére, mert ő mindent sokkal olcsóbban vásárol, mint a többi ember. — És nem volt nagyon drága?

Csita kapásból letagadott egy százast. — Kettőkilencven. Igazán olcsó.

— Olcsó? Háromszáz forint egy ilyen vacakért? Hisz ebben alig van valami kis anyag! Rablás... Na persze, ha a tojás lehet kettőötven, valamikor négy fillér volt.

— Az elmúlt, mama — szólt közbe a lány, mert félt az anyja emlékeitől —, az még a koronás világban lehetett.

— Igen, igen — kapott a szón Csita, mintha az apja előtt bizonykodna. — Az régen volt. Most kettőkilencven nem sok egy ilyen cipőért. — Annál őszintébben mondta, mert tudta, hogy százzal többbe került, ahhoz képest tényleg olcsó.

— Mért nem csináltat inkább méretre? — kérdezte a mama. — Az elegánsabb.

— Viszont sokkal drágább — vélte a lány, aki ízig-vérig modern, ezért elvből védett minden konfekciót.

— Ne hidd, kislányom. Ne hidd. — A mama jóságos tekintettel igyekezett felvilágosítani a tapasztalatlan fiatalokat. — Nem mindig az az olcsó, ami kevesebbe kerül. Lehet, hogy a csináltatott cipő valamivel drágább, de megéri. Hol van már egy ilyen gyári vacak, mikor a kisipari cipő még mindig cipő. Legalább kétszer annyi ideig tart, és sokkal szebb. Már megszűről látszik rajta, ez igen, ezt mester készítette, nem pedig gép. Valamikor szegény apád, az én megboldogult férjem, mindig csináltatta a cipőit. Igaz, neki kissé deformált volt a lába.

— Azért borzasztó — kavart egyet Csita a kávéján —, borzasztó, milyen gyorsan változik a divat. Ma veszek valamit, holnap a fél város olyat hord, holnaputánra kiment a divatból.

— Túl jól megy egyeseknek — mondta a mama, s merően a lányára nézett, hogy bevonja a beszélgetésbe. Szeplős a fiú, az tagadhatatlan, nem egy férfiszépség, de legalább jó a modora. Inkább ilyenekkel járna ez a taknyos. Komoly dolgok is vannak a világon, nem csak a twist... — Emlékszem, a férjemnek volt egy barna félcipője. Pesten csináltattuk, úgy emlékszem, mintha ma lenne.

— Tetszett mesélni, mama — mondta a lány, és kibámult az ablakon. A cipő neki is tetszett, Csita nem.

— Meséltem? Mindegy. Szóval Pesten csináltattuk. Mit mondjak, kétszer annyiba került, mint itthon. De megérte. Tizenkét évig hordta. Tizenkét évig. Az a cipő mindig divatos maradt. Mondtam is a férjemnek, látod, fiam, ez a művészet, nem szobrot csinálni. Tizenkét évig hordta, pedig hogy finoman fejezzem ki magam, kissé deformált lába volt.

A lány a sárga cipőre pillantott, s apja formátlan, bütykös lába jutott eszébe, amint kiszabadul a félretaposott ócska csukából, ujjait mozgatja a zokniban, majd elkezdődik a lábáztatás rituális szertartása, a családi béke elmaradhatatlan esti jelképe az összkomfortos lavórban.

— Én a változatosságot szeretem — mondta. — Képtelen lennék évekig ugyanabban járni. Feszélyezne...

A mama bosszankodva vette észre, hogy a sárga cipőn a hajlásokban ráncosodik a bőr. — Ezek a mai lábbelik semeddig se tartanak. Vékony a talpuk, kilopják az anyagot. A bőr is vacak, hol lehet ma olyan bőrt látni, mint régen.

Csita a lányra vigyorgott. — Jó bőr ma is van...

Ez nem tetszett a mamának. Ő választékosan fejezi ki magát, lábbeli meg ilyenek, ez a kölyök pedig idétlenül viccel a jelenlétében. Hiába, ez van a levegőben.

— Tulajdonképpen a szűk cipő nem egészséges — ébredezett a lányban a medika. — Télen elősegíti a fagyást, mert akadályozza a vérkeringést. Nyáron beledagad a láb. Legjobb lenne mezítláb járni. Micsoda buli... Egyszer mezítláb jönni ide...

— Nagy eszme — helyeselt Csita. — Biztos divatot csinálna.

— A mezítláb járásnak is lenne előnye és hátránya — vélte a medika —, kevesebb lenne a bokasüllyedés, de több a felületi sérülés.

— Ugyan kérlek. — A mama nagyon szeretett ellentmondani. — Nézd meg a cigánygyerekeket. Mezítláb járnak, és semmi bajuk se esik. Olyan kemény a talpuk, az üvegcserép se árt nekik.

— Kár lenne — mondta Csita, és gyönyörködve forgatta a lábát —, mégis kár lenne. Az őseMBER járt mezítláb, mert fáról fára ugrált. A cigányoknak pénze nincs cipőre, én viszont a majomkorszakot már befejeztem, ha pénzem is van véletlenül, akkor azt vallom, cipő teszi az embert.

Ez olyan vitathatatlan igazságnak tűnt, hogy nem is vitatkoztak vele. A mama bólogatott. — Hát igen... A jó cipő... Az elegancia... Láttam egyszer Csortost Pesten... Sétált az utcán, nem mondom, minden nagyon tipp-topp volt rajta, de a cipője, az valami egészen különös... Akkor is a hegyes orr volt divatban. Ez nagyon érdekes. Nincs új a nap alatt.

A felszolgálónő is lebámult, míg a csészéket szedte össze. — Jaj, de szép cipő!

— Ugye! Szerintem is.

— Épp ilyet keresek az uramnak. Kényelmes?

— Mintha a lábomra öntötték volna.

— Várjunk, csak várjunk. — A mama hangja csupa rezignáció, míg a jó háziasszony biztonságával segített tálcára rakni a csészéket. — Még szoríthat... Később válik el... Viselve.

Legföljebb kicserélem — vont vállat Csita. — Ha visszaveszik.

— Azt szeretném látni, hogy ne vegyék vissza — méltatlankodott a mama, aki közutálatnak örvendett a város összes üzleteiben. — Mert minden bővül el akarnak szólni. Azt szeretném én látni, hogy ne vegyék vissza!

— Főlölesleges mérgeledni. Eszem ágában sincs kicserélni. Éppen ilyet szerettem volna már régen. Divatos. Ez a jó szó. Divatos.

Csita mindent szeretett, ami divatos. Cipőt, elvet, modort. A véleménye is mindig divatos volt.

— Én is ilyet veszek az uramnak.

— Ahogy nézem, egyre jobban tetszik. Biztos, exportból maradt vissza. Ez egy igazi, divatos cipő.

*

— Hát itt laksz — mondta Andris.

Mari két karjával ölelte főlhúzott lábait, mégis remegett a fáradtságtól. Legszívesebben elaludt volna.

— Itt. Láthatod. Most boldog vagy?

— Nagyon.

— Mitől?

— Hogy látlak.

— Hülye vagy.

— Hülye vagyok.

– Romantikus hülye vagy.

– Romantikus hülye vagyok.

– András, ne hagyd rám!

– Mit ne hagyjak rád?

– Ne hagyd rám... Ellenkezz... Ha ismételteted, amit mondok, a fejedhez vágok valamit.

– Mi bajod van velem?

– Veled semmi... Csak az a légyapapír...

– Mi van a légyapapírral?

– Semmi. Csak ki akartam cserélni, és elfelejtettem. Tele dögökkel...

Hogy kapálódznak... Az ott a végéről, mindjárt leesik a terítőre, majd mászik az asztalon, és nyúlik utána a ragasztó... Hogy is nem jutott eszembe... De hát ha tudnád...

– Kit érdekel ez? Fene bánja...

– Én bánom. Persze mindegy. Ha eszembe jut, kicserélem, de már akkor is teleragadt volna. Kibirhatatlan. Egyébként nem félsz?

– Mitől?

– Hogy hazajön a két bátyám?...

– Nem félek.

– Mert te is olyan vagy... Mind egyformák vagytok... Legalább gyöngelennél, gyáva, ijedős... de nem... a férfiak... az erősek... biztos bevertél néhány deci szíverősítőt.

András hirtelen mozdulattal lerántotta a nyakkendőjét, és zsebregyúrte, kihajította a fehér inggallért, és elnevette magát. – Így ni. Most már kelle-mesebb. Nem fogsz kiszekálni innen. Melléd ülhetek?

Mari két lába megkoppant a földön. Szoknyája szorosan feszült a térdén. – Nem.

– Ahogy parancsolod. És beszélgetni fogunk. Képzeld, beszélgetni, mint két normális ember, ha mégoly nehezedre esik is.

Marinak akaratlanul is el kellett nevetnie magát András elszánt ábrázatán, ahogy ezt bejelentette. – No, jó. Én pedig háziasszony leszek. Látod, előkészítettem a kávéfőzőt is.

– Nagyon helyes. Légy szíves, főzz kávé.

Mari bekapcsolta a főzőt, cukrot, poharakat vett elő. – Ha éhes vagy, akad kaja is.

– Nem vagyok éhes. Kávé fogunk inni, és beszélgetünk.

Mari még mindig mosolyogva ült le a sezlonra, kispárnát tett a háta mögé, és föl húzta a lábait. A légyapapír forgott ugyan a huzatban, de minden ragyogott a tisztaságtól. – Nem haragszol, hogy a konyhában maradtunk? Apám melózott az éjjel... Most alszik odabent.

– Semmi harag. Nagyon jó itt. Majd fölébred az öreg.

– Remélem, egyhamar nem. Mit törödsz te velem?

– Be akarok mutatkozni.

– Semmi szükség rá. Teljesen fölösleges.

– Már hogy lenne fölösleges?

– Fölösleges. – Mi a csudát akarsz te?

– Semmit. Megismerni az apádat.

– Én független vagyok, senkihez se tartozom, és senki sem tartozik hozzám. Minek mást is belekeverni abba, hogy velem jársz? Szép lenne, ha minden ismerősöm idecsődülne bemutatkozni.

– Ismerni akarom az apádat, téged pedig bemutatlak az enyémnek. Ennek ez a rendje, és így is lesz.

Mari jólesően pihentette derekát a párnán. A vasalástól mindig fájt a háta. — Andris, ismered te Kipling meséjét a macskáról, aki mindig egyedül járt vadászni?

— Ismerem.

— Hát én is olyan vagyok. Olyan macska, aki mindig egyedül jár vadászni. Ezt jó lenne, ha megjegyeznéd.

— Régóta figyellek én, Mari. Az emberen néha eluralkodik valami megnevezhetetlen feszültség. Idegesség, félelem, szorongás, elégedetlenség, mit tudom én, micsoda. Mondom, néha eluralkodik. Néha. Te pedig szinte állandóan ennek a határán élsz. Ketyegsz, mint a pokolgép, és várom, mikor robbansz föl. Miért van ez?

— Ne lelkizzél, Andris. — Mari szemét is behunyta a pihenés gyönyörűségében, olyan jólesett elereszteni az izmait, lazítani, lebegni a semmittevésben. — Ne lelkizz! Örökké rágod az embert.

— Ez nem válasz.

— Hát aztán? A beszélgetés párhuzamos monológ. Nincs mit mondanunk egymásnak.

— Nekem van mondanivalóm...

— Az baj. Próbáld eltitkolni, engem úgyse érdekel.

— Mért nem vagy őszinte?

— Minek? Semmit se értenél...

András fölállt, ujjával megérintette a kávéfőző oldalát. Fölszisszenve kapta el a kezét. — Mindjárt folyik. Nem értenék semmit? Hátha mégis...

— Semmit se értesz. Látod ott azt a falvédőt? Mit szólsz hozzá?

A fiú szájába vette megégett ujját, úgy ment szemrevételezni a falvédőt. Tisztás közepén szarvasok, az egyik füvet rág, a másik magasra emelve koronás fejét, pirosat ordít a kék levegőbe. Alattuk fölírás: Aki az urát szereti, jó ebédet főzzön neki. Semmi különös.

— No, mit szólsz hozzá?

— Mit szólnék? Minden vásáron látni ilyet.

— Én erre nézek elalvás előtt, és reggel erre nézek először. Éppen szemben van az ágyammal.

— Vedd le, és dobd el.

Mari elmosolyodott. — Látod, látod, mondtam, hogy semmit se értesz. Szegény anyám utolsó munkája. Akkor már alig fogta a tút. Milyen büszke volt rá, milyen büszke! Neki ez volt a szép, a nagyon szép, a legtöbb. Nekem meg emlék.

András visszaült a székre, onnan nézte tovább a szarvasokat. — Nem akartalak megbántani. Én is elvesztettem az anyámat, alig emlékszem rá. De neu lehet örökké a múltban élni.

— Ki beszél a múltról? A falvédőről beszéltem, csak te semmit se értesz. Megmondtam, hogy semmit se értesz.

Szótlatlanul nézték, amint a kávé kicsöpög. Mari töltött, elétolta a cukrot. — Azért megihatod... Jó? — kérdezte.

— Nagyon jó. — A fiú tekintete tovább faggatta a szarvasokat, de azok mereven álltak a zöld mezőben, rikító sárgán az undorítóan kék szemcsés ég alatt, s a feltartott fejű piros szájába belefagyott az üvöltés.

Alig vették észre, mikor a két testvér bejött. Hirtelen magasodtak föl közöttük. András önkéntelenül fölállt a székből. — Szervusztok. — Az idősebb végignézett rajtuk. — Hát ez ki? — kérdezte, és a kicsi nagyot röhögött.

— Fiúk! Mit ígértetek? — Mari hangja csupa rémület, azon megint nevetni kellett.

— Csak viccelünk — mondta a kicsi —, kár betojni. Nem haltál bele a verésbe?

— Amint látod, nem.

— Akkor ülj le.

— Van valami pia? — szagolt körül az idősebb.

— Nincs.

— Akkor mi az istent csináltak?

— Beszélgetünk.

— Miről?

— Zenéről — mondta Mari —, zenéről.

A bátyja a lábával horgászott oda egy konyhaszéket, és leült András-sal szemben. — Van gitárod?

— Nincs.

— De tudsz gitározni?

— Nem tudok.

— Akkor mi az istent tudtok a zenéről dumálni? — Fölállt, de meggondolta magát, és visszaült. Két, nehéz fogásoktól görbült, fagytól harapott, ormótlan tenyerét kinyitotta a fiú előtt. — Nézd meg ezt.

— Látom. Mi van veled?

— Azt mondd meg, te okos, lehet-e ezzel gitározni?

— Tudsz játszani?

— Nem. Csak azt mondd meg, lehet-e ezzel a kézzel gitározni? — és két tenyerét Andris orra alá tolta.

— Nem tudom.

— Az baj. Az nagy baj. — Ellökte magát a székről, és kiment.

— Előbb-utóbb veszünk egy gitárt — mondta a kicsi. — Biztosan veszünk.

...ilyenkor alig van forgalom.

— Falu ez. Nyolckor mindenki szalad az ágyba.

Először észre se vette az apját, ahogy a függöny mögött könyökölt. Csak az ismerős dohányszag árulta el.

— Jövök haza, kong az utca az ürességtől. Van, ahol most kezdődik az élet.

— Azt csak úgy hiszed. Az emberek nagy része korán fekszik. Vagy mert korán kel, vagy mert lusta.

— Te korán keltél, ugye? Fölebredtem a csatarázásodra meg az autó zajára.

— Korán, a fene egye meg. Elég kár volt.

— Valami baj van?

— Baj éppen nincs. — Az öreg Pásztor dühösen agyoncsapott az ablakdeszkán egy szúnyogot. — Nincs baj. Csak mindig tud meglepetést okozni ez a hülye élet.

Rosszkedvű. Az baj, hogy rosszkedvű. A fejesek megszokják, hogy mindenki tiszteli a hangulatukat. Mára ne zavarja az öreget, terelgetett Pirike kifelé. Piri néni, kell húsz forint, befizetni az osztályfőnöknek, nesze egy húszas, majd megkérem Apádtól, de most ne zavarjuk, nagyon rosszkedvű. Hát igen. Mégis beszélni kell vele.

— Nagyon érdekes az utca?

— Fáradt vagyok. Egész nap autóztam. — Az öreg megint nagyot csapott egy szúnyogra, aztán becsukta az ablakot. — Összemarnak ezek a dögök.

— Fölhúztak valamivel?

- A fene aki megette...
- Mérgelődjed ki magad. Ha lefojtod, árt a vérnyomásodnak. Inkább dühöngj egy jó nagyot.
- A vérnyomásom... Hála istennek, a fiam doktor úr... Ha a téeszcsébe lépsz be, sose tudom meg, hogy van vérnyomásom.
- Persze. Reggelente az orvostudomány szédül, mikor fölkel az ágyacskájából. Veled ez elő se fordulhat. Legfőbb ideje lenne kivizsgáltatni magad.
- Hogyne. A múlt héten beszéltem az egyik professzoroddal. Mondtam neki, hogy ijesztgetsz, mert 190 a vérnyomásom.
- És 120 a dyastolés.
- Az mindegy. Szóval mondom neki a dolgot, ő bólogat, aztán közli, hogy neki ugyanennyi. De elég jól bírja. Mire mondtam neki: ez a beszéd, professzor elvtárs. Én is jól bírom. Ebben maradtunk. Szóval te egy számmár vagy. Kár az ilyenek tanulni.
- Negyven évvel öregebb nálad a vérnyomásod. Csekélység.
- Az öreg fáradtan tette le magát a székbe. – Vérnyomás, nem vérnyomás, nem az itt a baj. Se ülni, se állni, semmi se jó. Lefeküdni meg minek? Nem tudok elaludni. Azelőtt más voltam én. Egyidős vagyok a vérnyomásommal, ne félj. Akarsz egy kicsit beszélgetni?
- Én is azt szeretném. Alig vártam, hogy ráérj egy kicsit.
- Akkor jó. Nagyon nehéz a fejem. Egész nap abban a bűdös autóban. Már hajnalban megjött az az örült pasas... Előre jelezte, nagyon korán szeretne indulni.
- Hát már megint ugyanaz. Mindig ugyanaz. Ez volt bent, az volt bent, ez történt, az történt, ki mit mondott, ki mit csinált. Hány értekezlet, hány helyen kellett elnökölni, hányan vitatkoztak, hány doboz cigaretta fogyott el, mért nem jutott idő az ebédre. Mindig ugyanaz. Meddig bírja? Legalább pihenne... Legalább itthon pihenne... De képtelen abbahagyni. Más is lazít, miért vesz mindent a szívére? Most mesélni fog. És közben töpreng tovább. Azt mondja, beszéljünk. Vele régen nem lehet beszélgetni. Monológ lesz. Párhuzamos monológ. Így nagyon hamar kiég az ember.
- Azt hittem, téeszcsébe akar kimenni. Beállít a pasas, az első szava: mit iszunk? No jó, szokás ez a reggeli pálinka, nem sajnáltam tőle. Nyakig vagyunk munkával, háromfelé vártak, gondoltam, kikísérem a területre, aztán intézze a dolgát. Közben egy kis pénzt szerettem volna kikönyörögni. Olyan két-három milliót...
- Ki volt?
- Nem fontos. Tudod, hogy én sose mondok neveket. Úgyse ismernéd. Szóval elindultunk. Kértem tőle, hogy hová? Fölcsillan a szeme. Nyulakra, azt mondja. Nyulakra. A sofőrje már tudta a módját. Le a műútról, be a dülőbe. Csak úgy szállt utánunk a por. A pasas elővette a pisztolyt, lecsavarta az ablakot, bámult kifelé. Közben faggatott, hogy vagy Pásztor elvtárs, mi kéne, ha vóna, Pásztor elvtárs, de a szeme az egyre a földeken. Azért előhoztam a dolgot, említettem, hogy két-három millió hiányzik... Most vigyázni, szól a sofőr, ő meg durr... és nagyot káromkodik. Nem is láttam, mire lőtt. Aztán kérdezi: mire kéne nektek az a pénz? Mondanám, hogy erre meg amarra, de a sofőr nagyot fékez, megint lő, megint káromkodik. Ez így ment. Fújtam a magamét, ő meg lövöldözött. Néha talált is, akkor kiment a sofőr a nyúlért, és bevágta hátul a kocsiba.
- És mit gondol magában?
- Örül. Szórakozás, meg övé a nyúl is.
- Van, aki fizesse.

— Van ám. Végül csak elcipeltem egy téeszcsébe, mikor elfogyott a muníció. Bár ne tettem volna. Megállt a siló előtt, és megkérdezte, mikor épült ez a víztorony? Azt hittem, elsüllyedek a szegénytől.

— És a pénz?

— A pénz az meglett. Bevágott három tányér birkapaprikást, akkor megint előhoztam a dolgot. Az elnök fifikus paraszt, rányomott egy tíz-literes okmánybélyeget. Intézhetem érte a sötét ügeit a gépjavitóval.

— Ez így megy.

— Sajnos, fiam. Illetve gyakran nem megy másként.

Mi lehet vele? Sose szokta kiadni magát. Az uniformis becsülete... Nagy úr a fegyelem. Ez a világ minden lehető világok legjobbika. Hiba csak múlt időben létezik... mikor már új a vonal... addig soha... Most mi lehet vele?

— Miért borultál ki ennyire? Megszokhattad volna.

— Ezt nem lehet megszokni. Nem azért dolgoztam végig az életemet, hogy egy ilyen pasas nyulakra vadásson. De várjál csak, legszebb a vége a dolognak. Búcsúzaskor sokáig rázta a kezem, és szemináriumot tartott. Tudod, Pásztor elvtárs, azt mondja, fontos dolog ez. Mi nem adhatjuk ki a kezünkől a fegyvert. Sose szabad elfelejteni célozni. Nekem ugyan nem remeg a kezem, ki tudja, mi jön még, jó az, ha mi, öreg harcosok, tréningben maradunk. — Nagyot fújt mérgében, s ökle megkoppant az asztalon. — Az öreg harcos. Megvívott a nyulakkal. S látod, milyen jól megideologizálta...

— Nála a fegyver, övé a hatalom, ahhoz kerül az ideológia is.

— De hát az övé az a hatalom?

— Szemmel láthatóan.

— Nem az övé. Csak él vele.

— Visszaél.

— Zavaros história ez. Régóta ismerem, munkás volt, mint én. Mi lett belőle?

— Üriember lett belőle. Vadász.

— Ez csak olyan hebehurgya beszéd. Nem a vadászat teszi az urat.

— Tudod, apa, én ezen már nagyon sokat törtem a fejemet. Ti annak idején nemcsak a hatalmat, a gazdaságot vettétek el, de elirigyeltétek a tempót, a módit, a svádát is. Azt is elvettétek a földdel együtt, meg a gyárral. Ez pedig nagyon kár volt. Most ülhetek nyakig az uraságtól levetett szokásban. Lóg rajtatok ez a zsbipiacon szerzett, elől-hátul pecsétes, rojtos, szakadt, foldozott régi erkölcs. A Patyolat ilyet nem vállal tisztítani. Még zaciba se lehet bevágni. Új a világ, de régi a viselet.

Az öreg kirúgta maga alól a széket, úgy fellökte az indulat. — Így csak az ellenségeink beszélnek...

— Nem az ellenség. A szomorúság. De nem akartalak megharagítani. Másról akartam beszélni veled.

— Másról. A doktor úr elbújik a vita elől. Hiába, te is olyan leszel, mint a többi értelmiségi. Én egy emberről beszéltem, de minden ilyenre tíz jó elvtárs jut. És száz olyan, aki végzi becsülettel a munkáját, csinálja, amit csinálnia kell.

— Akkor mért nem azokról meséltél?

— Kikről?

— Arról a százzól.

— Mert most ez dühített föl.

— No látod. Más is így van ezzel. Az a száz, aki csinálja a dolgát,

emiatt az egy miatt utálja meg az életét. Te meg ne védél előttem az uniformis becsületét, nem rólad van szó. Tudom én, hogy sokkal kevesebb pártmunkás él vissza a rábizott hatalommal, mint ahány klinikai portás vagy villamoskalauz. A vitatkozás elől pedig igenis szeretnék kitérni. Ha haragszom a világra, nem bosszulhatom meg magam a saját apámon. Egészen mást akarok elmondani neked. Meg szeretnék nőszülni.

Így kell... Csak így lehet... Holtom napjáig leshetném, mikor van jó hangulatban... Meg szeretnék nőszülni... Nagykorú vagyok, férfi, akárcsak ő, rendelkezem magammal.

Az öreg lassan visszaült a székre. — Ezt csak így mondod?

— Hogy mondjam?

— Így, máról holnapra?

— Máról holnapra. Tegnap még én se tudtam.

— És kit veszel el?

— Majd megismered. Rendes lány.

— Szereted?

— Mit mondjak erre?

— Persze ő is téged, ha hozzád megy.

András elnevette magát. — Nem tudom, szeret-e, és azt se tudhatom, hogy hozzám jön-e, mert nem kérdeztem.

— Nem kérdezted?

— Nem.

— No, ez modern figura. Ő is orvos lesz?

— Nem.

— Hát micsoda?

— Táncos.

— Micsoda?

— Mondom, táncos. Balettkarban van.

— Az nem foglalkozás.

— De ez foglalkozás. Sőt, művészet.

— András, te viccelsz velem.

— Halálosan komolyan beszélek. Balett-táncos, és tegnap még fogalmam se volt arról, hogy feleségül akarom venni, de ma már biztos vagyok benne. És el is veszem.

— Fiam, nem kell minden nőt elvenni...

— De ezt az egyet igen.

— No jó. — Az öreg megint felállt, és le-föl járkálni kezdett. — Tegyük föl, hogy komolyan beszélsz. Mikor nőszülsz?

— Mentől hamarabb.

— Diploma előtt?

— Mentől hamarabb.

— Ahogy gondolod. Nem így képzeltem, de végtére is ez a te dolgod. Viszont a következőket vedd számításba. Egy: az ösztöndíjadra nőszülsz. Kettő: itt nem fértek el, tehát nézz lakás után. Én nem segítek. Bizonyára utárod is a protekciót, ugye?

— Utálok.

— Nagyon helyes. A jövődöbelid pedig... remélem, rokonszenvesebb, mint a foglalkozása. Pardon, bocsánat. A művészete. Jó éjszakát, fiam.

Kiment, és bevágta az ajtót, hogy a csilláron összezenéltek az üvegdíszek. Finom zúgásuk lebegett a levegőben, aztán a csendben András meghallotta saját lélegzetét.

(Folytatjuk).